

GAZETA LITERARĂ

Anul IV, nr. 16 (162) - joi 18 aprilie 1957

ORGAN SAPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

6 pagini 50 bani

LENIN ȘI NOI (I)

Când mă gândesc la viitor, la acele zile cu trei sorți în frunte și la omul viitorului, mă gândesc la Lenin. Când mă întreb: care e omul cel mai reprezentativ al veacului nostru, eroul și chintesența veacului nostru, îmi răspund: Lenin.

Lenin e în noi fiindcă el a fost cel mai îndrăzneț visător al lumii, el este ceea ce e pur și îndrăzneț. În visul floarea dintr-un buchet, substanța umană înalterabilă a fiecăruia dintre noi. El este în jurul nostru fiindcă lumea nouă pe care noi o clădim a fost începută de el.

Oameni mari, mari personalități, au existat firește întotdeauna. Dar ceea ce e uluitoare pentru mintea noastră este îmbinarea desăvârșită a unor calități care se află, în lumea umană, separate. Geniul a fost multă vreme explicat ca o exagerare unilaterală a unei calități umane, dezvoltată făcând în dauna celorlalte calități umane.

Idealul umanist al omului polivalent, armonios dezvoltat în toate aspectele umanității sale, nu s-a găsit însă, până la Lenin, o mai desăvârșită realizare.

Fiindcă ceea ce e uluitoare pentru înțelegerea noastră este îmbinarea desăvârșită a unor calități care se află, în lumea umană, despărțite. Lenin — cel mai îndrăzneț visător — a fost și un desăvârșit om de acțiune. El a transpus visul în practică, a transformat visul într-o modalitate dinamică a viitorului.

Un filozof care acționează, iată ce a dorit întotdeauna umanismul și a realizat Lenin. Lenin a trăit ideile și le-a realizat în acțiune, iată de ce el devine pentru fiecare intelectual umanist un ideal de viață spre care, cu toate forțele noastre, trebuie să tindem.

Lenin a reușit nu numai să unifice visul cu acțiunea și gândirea creatorului cu realizarea ei practică, dar și să contopască prezentul, trecutul și viitorul.

Fiindcă Lenin e un continuator al celor mai strălucite tradiții ale umanității progresiste, un continuator al gândirii progresiste din toate timpurile, un continuator al filozofiei revoluționare a clasei muncitoare. El a realizat ceea ce timp de secole au visat, mai clar sau mai obscur, cele mai îndrăznețe minți omenști și a-

cest vis realizat se numește Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.

Comemorare, aducere aminte? Nu. Lenin e mai mult decât o glorioasă amintire, el este trecutul, prezentul și viitorul.

O comemorare este, uneori, o explozie a trecutului în prezent. Ne oprim din viața noastră reală, întreprindem pentru un moment filarul cotidianului, uităm problemele cele mai acute și practicăm o pauză în timp, ne aducem aminte. Ne inclinăm adineci la fața unui mare om sau a unui eveniment important, ne reculegem în fața unui monument. Firește, aducerea aminte din trecut, mintea noastră le leagă aproape spontan de prezent, de problemele lui și pauza temporală e în parte fictivă. O personalitate a trecutului sau un eveniment memorabil au totdeauna o semnificație dinamică, ele exprimă încă, pentru noi, o atitudine, închi a noastră despre trecut a însemnat totdeauna un mod de a te pronunța în problemele prezentului. Dar în această actualizare, care e o modalitate a contemporaneității, există permanent o intenționalitate, o acuzare a anumitor laturi ale fenomenului pământesc astfel o descifrare retroactivă a viitorului.

Există oameni însă care nu simt aduceri aminte vii încă, ci însăși viața. Însăși viața noastră reală care se revarsă cu toate forțele spre viitor. Lenin înscenmă pentru noi nu numai trecutul glorios, ci prezentul și viitorul: el este marea promulgătoare, marea contemporan și marea prevestitor.

Dacă citim literatura, critica, publicistica politică și estetica etico-filozofică scrisă fie în noi, fie în occident, în prima jumătate a acestui veac, ne izbescă caracterul haotic al unei însemnate părți din această producție. Există aici o autentică frământare, care face cinstea gândirii omenesti alături însă de cele mai monstruoase aberații care fac de rusine mintea omenescă. Gânduri clare, analize subtile alături de altele neverosimile de obtuze. Există chiar la anumite minți subtile o asemenea mixtură de autentică îngoasă și de farsă, de căutare sinceră și de minciună, de înălțare și de prăbușire morală, de subtilitate și cretină aberanță, încât va fi necesar încă mult timp pentru ca fireștii cercetători să se apropie cu luciditate și generozitate de această febrilă creație pentru a despărți, cu un instrument fin și sigur, valoarea de nonvaloare.

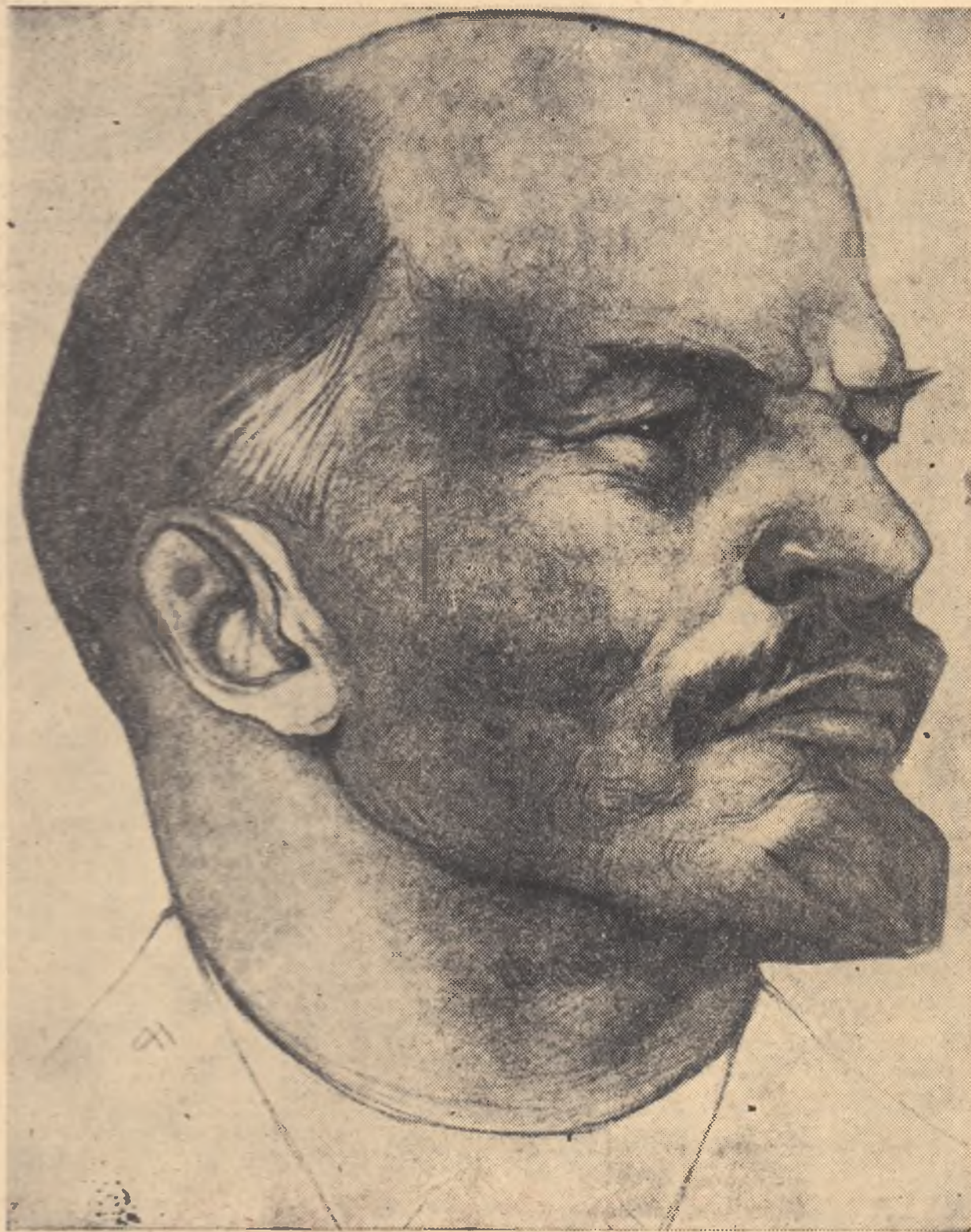
În acest haos de idei, ipoteze și false certitudini cu misticoepitești și anarhosupraomeni, cu euri dilatate și euri îngoasagelatinoase, cu psihoză, nevroză și exlază, cu subconștienți și supra-realism, în acest haos balait dar profund deprimant, se-a menținut totuși o tendință reală spre adevăr și puritate.

În acest haos în care valorile se degradează și euri-planșel se mișcă după legi proprii (dar adesea, val în jurul sacului cu bani). În acest haos gândirea lui Lenin a pătruns ca un fulger neîntrerupt, orbind și pulverizând tot ceea ce era forță pozitivă, vie, creatoare. Apele s-au desprins de uscat și lumea a apărut clară, rațională. Adevărul a devenit, dintr-o vagă sferă sufletescă, ceva rațional și posibil.

Lenin, marea noastră învățător, a avut o gândire atât de diversă și profundă încât pe orice plan al acțiunii practice sau speculative s-ar mișca oricând, el ar trebui să pornească de la tezele leniniste pentru a realiza ceva valabil și pentru a nu săvârși cele mai regretabile erori. Poporul nostru construiește — sub conducerea partidului nostru leninist — o lume nouă, so-

Paul Georgescu

(Continuare în pag. 4)

Desen de PERAHIM

UN MARE ROMANTIC

Când generația din care face parte amănuntul acestor rânduri a început să studieze scrierile lui Lenin, creatorul primului stat socialist din lume nu mai era în viață de aproape un deceniu. În acest răstimp, în care alții oameni politici ai epocii fuseseră doliți uitării, Lenin intrase în legendă. Pentru țările noastre din această parte a lumii, Lenin intrase în legendă. Pentru țările noastre din această parte a lumii, Lenin intrase în legendă. Pentru țările noastre din această parte a lumii, Lenin intrase în legendă.

La formarea acestei imagini adolescența a mai contribuit un fapt. Oamenii politici ai acelei epoci auzeau să se remarcă prin grandilocvență și monumentalitate, își regiau poze impunătoare, ridicole și respingătoare prin artificialitate. Hitler și Mussolini cuceriseră în acest sens lauri prostului gust și nu vor putea încă nicodată excelența lor caricatură din „Dictatorul” lui Charlot. Lenin ne-a impresionat peste măsură prin enorma simplitate reală, din două imagini pe care nu le pot uita. În prima, un om mic de statură, cu ghete și vestă cam motolită, având în jurul gâtului un șal de culoare închisă, porțese puțin în vânt, precum și înălțarea în brațului său ridicat înocător pare începutul unui zbor către inima oamenilor.

„Măis notre coeur vous ne l'aurez jamais!”
Reveria romantică este un alt fenomen care nu poate fi ignorat. Vișul la romantici nu este un accident, ci un concept estetic și filozofic. Dacă am studia romantismul cu cea mai mare minuțioasă, elaborând coordonatele lui sociale, economice, politice, analizându-l particularitățile, în absența acestui element, cred că am obține un monstru așezat. În reverie este concentrată o bună parte din reacția romantică împotriva Aufklärungului raționalist, metodic și

Ion Vitner

(Continuare în pag. 4)

GLASUL LUI LENIN

În ceasuri de grea turburare
Când nouri ca plumbul atâră din zare,
Și mi de-ntrabări și răspunsuri se-alungă,
Și înima-n cumpăt nu poate să-jungă,
Îl caut pe Lenin.

Caut inima clasei eliberatoare,
Cugețul — fulger spre depărtare —
Necrutătoare lui limpeziște,
Lenin un'cul, Lenin multime —
Îl caut pe Lenin.

Atât de departe și-atât de aproape,
Prin vreme, ca raai răsfrânt prin ape:
„Istoria merge pe căi ocolite,
Istoria merge mereu înainte...”
E glasul lui Lenin.

„Născută-n războale, născută în chin,
Revoluția cum să se depene lin?
Să știm să primim adevărul în față...
„Din victorii se-nvață, din greșeli se învață...”
E glasul lui Lenin.

„ Prin orșice cumpeni poporul răzbat,
Revoluția-i tare, mai tare ca toate...
„Nu beție-n victorii și nu disperate...
Organizare, organizare, organizare!...
E glasul lui Lenin.

Marla Banuş

LENIN

Își cîntă unii alții iubitele ori v'atra,
Ori florile ori stîrvul ori apele ori peatra;
Și eu le cînt firește, ca un poet al vremii,
Dar mai presus de toate aş vrea să cînt
pe Lenin.

Căci pietre, vetre, stîrvuri și flori au fost pe lume,
Și multe altele cele cu nume, fără nume,
Dar Lenin unul singur a fost și e și fi-va —
Nu-i afli-asemănarea, nu-i afli nici potri-va,

În soare poate chipul acestui om în călă,
Cînd hidrogen-u heliu se schimbă de odată,
Lumină dînd, căldură și viață pe pămînt,
Și mai presus de viață al vieții dor ne-nfrînt.

A spus-o Malakovski; cel mai uman din oameni!
Că ce anume oare ai vrea să-l mai asameni?
Căci dincolo de ceea ce-ai mai uman ca omul
Nu-i deei forța orărbă ce-o ține-n el alomul.

Iar vorba sfîntă-n care tot omenește zace
E cea de Lenin spusă, este cuvîntul PACE,
Cînd vînică crezuta robie milenară
O converți-n enorma putere proletară.

Vor trece și milenii și multe-o să se-neces
Și omenii spre lună, spre Marte or să plece,
Vor trece și acestea și altele-or să vină,
Ci Lenin, adevărul, rămîne tot lumină.

Doar adevăr mai mare decît să nu fi rob
Nu are cum să fie și nu va fi pe glob
Și adevărul-acesta va fi-mplinit atunci
Cînd fără muncă n-or fi săpîni să dea porunc.

Și Lenin o să fie atunci în orice om
Ca prînzăvara seva și soarele în pom.

Mihal Beniuc

OMAGIU

Într-una din aceste dimineți am răsfoit cu înfrigurare un volum de aproape 700 de pagini cuprinzînd mici povestiri ale celor care l-au cunoscut pe Vladimir Ilici.
După un capitol sau două, lectura m-a jurat și mărturisesc că, închinînd volumul, am recunoscut că în acele rânduri parcursese cu febrilitate am descoperit un Lenin înedit, un om ca toți oamenii, adică exact ceea ce afirmase Gorki despre marea conducător al revoluției. Scările povestirilor, înțelegerea cu mijloace foarte economice înțelții omenice, semnificațiile pentru un om de acțiune. Laudele nu sînt bine îmbrăcate în limba rusă și poate numai Malakovski a dat puțin această înțelegere a omului dintr-o perspectivă de om de acțiune, forma pentru mine un omagiu la fel de strălucit ca al marelui poet.

Nu este cazul să retez aici ce s-a scris despre Lenin în nu știu cite cărți pentru că pe scriitor nu asta îl interesează. Privind fotografiile afișate în această carte, fotografia cea înfățișează pe genialul revoluționar la diferite vîrste, am încercat să-i fac un portret propriu, pentru mine, întotdeauna a existat ispița de a surprinde cu orice mijloace mecanica sufletească a omului de gândire și iubind și istoria pe care o găsesc mult mai pasionantă decît literatura (asta pentru că sînt de părere că în istoria seacă există mult mai multă literatură decît se bănuiesc).

Am urmat, în rîndurile cărții amintite mai sus, tocmăi te mi s-a părut particular, înedit. Goethe spunea că sînt prea puțini aceia care concep ideea și sînt în stare îndrăzneț de acțiune. Ideea largă și orizontul, dar paralelă, față însufletește, dar limitează.

Lenin înfrimă într-un mod cu totul strălucit această bănuială a poetului german despre care se știe că era mai mult prizonierul muzelor decît al acțiunii.

Am privit, spuneam, cele șapte sau opt fotografii care-l înfățișează pe Ilici la diferite vîrste și în toate am recunoscut aceeași hotărre a expresiei, ușoară ironie a ochilor lui puțin lăsați spre extremități, zîmbetul gurii, accentuindu-se puțină căldură hotărre a obrazului smead, ascuțit, vechea frunții imense care o amintea pe cea a lui Socrate și care tulburase imens pe un sculptor parizian.

Este într-adevăr uluitoare cum
Eugen Barbu

(Continuare în pag. 4)

Lenin în noiembrie 1919

LENIN ȘI PROCESUL DE CREAȚIE

Înviorește este contactul spiritual cu „Caietele filozofice”. Notațiile lui Lenin, adunate în acest volum, reprezintă și o invitație de a lăba gândirea de tipare dogmatic. Ele ne introduc în laboratorul cugeții sale, îmbinuindu-ne la explorări interesante. Cititorul poate urmări gândul lui Lenin din momentul în care apare, ezitînd oarecum, însoțit de semne de întrebare, prin treptele limpezirii sale, pînă cînd, în silbir, idea, abia întrevăzută la început, dobîndește relieful și pregnanța unui principiu metodologic. Mersul puritator al raționamentelor leniniste reproduce dialectica marxistă în actu, manifestîndu-se cu toată rigoarea sa științifică, dar și în toată suptelea, subtilitatea sa. Sensul acestei metode pentru cugețare constă în faptul că, datorită ei, gândirea, abstractă, după natura sa, dobîndește noua calitate, aceea de a seiza și de a reproduce în mod autentic — țgalul, concretul, în totalitatea determinărilor sale fundamentale.

Cititorul participă la un pasionant efort spiritual, asistă la încordarea intelectuală proprie metodei dialectice: efortul de îndreptare a gândirii către obiect, strădania de a o face capabilă să redea concretul în termenele abstracte cu care operează. Prin metoda dialectică, mersul gândirii se înmădiază, se modelează, după structura proceselor reale.

Conținutul principal al „Caietelor” îl formează caracterizarea metodei dialectice. Indicațiile lui Lenin ne soliciță atenția și prin sugestiile numeroase care luminează aspecte importante ale dialecticii procesului de creație.

Tentația fenomenologiei

Dogmatismul a dat despre dialectica marxist-leninistă o imaginee sărăcită, nu numai de semnificațiile ei multiple, dar și de principiile ei metodologice. Acest lucru a stînjinit dezvoltarea ideolo-

gică în general. Literatura a avut și ea multe dificultăți din această pricină. Cele „patru-trei trăsături” nu ofereau temeiuri metodologice îndestulătoare pentru a ridica o teorie estetică riguros științifică, dar și destul de supără a îmbrăși fenomenul literar în toată complexitatea lui. Învingerea dogmatismului echivalează cu desăvîrșirea întregului conținut al dialecticii, așa cum apare ea în „Caietele filozofice”.

În procesul de emancipare de dogmatism apar, firește, și manifestări negative care încearcă să atribuie dialecticii dificultăți create cerceții sau creației de către atitudinea dogmatică. În discuțiile literare de la noi, asemenea manifestări au apărut sub forma tentativei de a reactualiza fenomenologia școlii lui Husserl ca metodă ce interesează, sau desăvîrșește, dialectica marxistă, sau colită dacă nu prea grosolană, în orice caz insuficientă pentru a surprinde specificul literaturii. Nu trebuie o desosebă săgacitate filozofică pentru a descoperi că fenomenologia se află la antipodul dialecticii marxiste. Această stare de lucruri nu se schimbă nici dacă fenomenologia se prezintă ca o filozofie realistă. Dacă nu vrem să provocăm în mod intenționat confuzii, trebuie să precizăm că termenul de realism se întrebunțează în acest context în sensul obișnuit în filozofia idealistă, desemnînd realismul ideilor, adică acea poziție idealistă care sustine că ideile (universalele sau esențele) au o realitate de sine stătătoare, o existență independentă, detașată de materie de lumea reală. Asadar, nu poate fi vorba de vreo apropiere între „realismul” fenomenologiei și metoda artistică a realismului (care nu conferă ideilor o realitate, ci încearcă să reproducă realitatea).

Cu atât mai puțin poate fi tolosită doctrina „realismului” esențelor în sensul apropierei de dialectica materialistă ca metodă. După cum se știe, fenomenologia trebuie să procedeze, pentru a seiza esența (eidodul), într-o intuiție deosebită (We-

sensschau), la o suspendare a judecării, pe care Husserl o numește epocă. Aceasta este celebra metodă a „reducției fenomenologice”, constînd în „a pune între paranteze”, adică a elimina unele elemente ale datului. Metoda presupune o întreprind „reducție”. Prin reducția istorică se elimină teoriile filozofice anterioare prin care spiritul uman a încercat să interpreteze lucrul dat. Prin reducția eidetică se elimină notele care definesc individualitatea și existența lucrului respectiv. Împună cu tot ce au acumulat științele speciale, ca fapte experimentale, sau ipoteze, în sfîrșit, prin reducția transcendentă se elimină din lucrul tot ce nu este dat pentru conștiința pură, pentru subiect. Chiar și idealistul I. M. Bochenki constată că fenomenologia duce la negarea existenței independente de conștiință a realității (La Philosophie contemporaine en Europe, Paris 1951, p. 123).

Pe baza unei astfel de metode nu se poate constitui o estetică materialist-dialectică. Metoda dialectică marxistă este opusul celei fenomenologice. Ea arată că esența fenomenelor nu este dată nemijlocit, ci se desprinde treptat în procesul practicii sociale, prin prelucrarea în gândirea abstractă, a datelor cunoașterii senzoriale, care ne pune în legătură nemijlocită cu obiectul. Cunoașterea autentică se obține prin sintetizarea descoperirilor din științele speciale și prin generalizarea lor filozofică, și nu, cum susțin fenomenologii, prin eliminarea acestora.

Fără a avea pretenția de a epuiza conținutul metodei dialectice, Lenin enumeră în „Caietele filozofice” elementele sale, pornind de la exigența-obiectivității în examinarea lucrului, a cerinței de a porni de la obiect așa cum este el în realitate, în totalitatea raporturilor sale multiple cu celelalte lucruri, respingînd prin

Pavel Apostol

(Continuare în pag. 4)

UN PIPIC CU PIPER

Înfilmările auzite în tren sint totdeauna ciudate, neverosimile. Asta, poate datorită faptului că povestitorii sint oameni necunoscuți și, ca atare, își pot permite unele înfiorări, care în mod normal nu le-ar face. Dar teoriile despre povestitorii din tren sint mult mai interesante decit poveștile în sine. Să lăsam deci teoriile.

Căltoream odată cu niște ziaristi la Arad. În compartimentul de clasa a doua era cald și eram cu toții molesii. Unul dintre ziaristi, un băiat mărunt cu ochelari, a început să povestească o înfilmare despre un om care făcise un motiv la dat o palmă într-un restaurant. L-am rugat să fie epic.

Nu-mi mai amintesc de ce trebuiri-m-am dus la Arad. În orice caz pentru un reportaj. În prima zi, după ce mi-am asigurată cazarea, m-am dus într-un restaurant să iau masa. Restaurantul era aproape gol. Numai lângă masa unde m-am așezat eu, stătea un om pipric, cu fața stăfâlită. Am comandat o ciorbă ardelenască și o friptură. Ciorba era bună, grasă. Numai piper n-a avut îndeajuns. Mă uit în jur și descopăr pe masa vecinului meu o piperie. Întind mâna și-i spun: „Imi permiteți să iau puțin pipere?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

Am spus: „Nu-mi permiteți să vă rădăie și eu?” Omul se uită la mine, se congește, începe să se rădăie și mi-a spus: „Imi permiteți să vă rădăie și eu?”

incit dacă l-ar fi întrebat cineva cîți copii are, n-ar fi putut să răspundă exact. Știa doar că s-a născut, dar nu se înțigreja de el.

Nevastă-sa muri pe neașteptate de o boală necunoscută. Bhem se pomeni singur cu o droaie de copii. Nu bău vreo trei zile la rînd și abia a treia zi se demetice complet. Se uită roșu prin cameră și-i rîmăie ochii: erau șapte și nu știa ce să facă cu ei. Pe urmă s-a îmbătat și și-gîndurile nu-l mai chinău. Ar fi vrut să fie totdeauna amestec, dar vecinii l-au luat la rost. El se jură „să i se scurgă ochii dacă mai pune un strop de băutură în gură”, dar nu se putea ține de cuvînt.

Primăria a căutat tînorii pentru copii: pe cei de-a patrulea născut, pe lulu: acesta o ajutase pînă acum pe cei mai mulți; și pe deasupra nu era obraznic ca ceilalți.

În primele zile de la mutarea lui lulu în casa lor se învinsu numai în jurul lui: îi ajutau să se spele. Întrebat din jurnalele în jurnalele dacă nu e flamînd, pe urmă s-au obișnuit cu el: l-au scos pînă de fier din cameră și l-au instalat în bucătărie. Cu timpul au căutat să tragă și foioase de pe urma lui. Îi puneau să spele vasele de bucătărie, să care apă, să măture curtea și să stea acasă să păzească locuința cînd erau plecați. Lulu s-a obișnuit repede cu noua lui viață: soacota ca așa trebuie să fie.

La școală, deși lulu se strălucia din răspunsuri, avea note proaste. Invatîtorii spuneau că nu-l ajută capul. El vroia să le dovedească contrariul, tocea pe rupe, dar nu se lăsa nimic de el. Chiar dacă acasă știa lecția pe de rost, la tablă se fîlțuie: încurca capitala Suediei cu cea a Norvegiei și micidat nu era convins că mîntoril e numărul de joi sau de surs al fracției. Totuși nu asta îl descuraja: cel înși mult pe lulu, ci faptul că se dezvoltă foarte încet.

Seamănă cu lăcăt-su, spusese odată Tulucan, cîntîndu din cap. Ți-am spus să-l luăm pe Todor! Asta nu mai vrea să crească. De slab ce e n-o să-l ia nimeni ca ucenic.

Alteori îl trăgea pe lulu la răs-punder.

— De ce nu vrei să crești, măi? Nu măncîni destul?

— Ba da, măncîne.

— Atunci de ce nu crești?... lulu nu știa ce să-i răspundă. Se ducea în bucătărie, la patul lui de fier, și începea să plîngă.

După terminarea celor șapte clase primare, lulu s-a angajat ca ucenic la cea mai mare băcănie din oraș „La cîinele negru”. Aici s-au petrecut două evenimente importante. În viața lui: primul că putea să mîncească cît vroia și al doilea că nimeni nu-l mai chema pe numele lui. A devenit Bhem și alfa tot. Cafele și patronul, un om uscățiu și galben din cauza unei boli de ficat, l-au îndrăgit repede. Ei nu știau că Bhem e silitor și convinsciv de teamă să nu fie dat afară. Faptul că era mic (abia depășea înălțimea teighelelor) îl făcu să aibă un complex de inferioritate. Maj tirziu acest complex îl deveni o a doua natură: era silos și n-avea curajul să privească pe nimeni în ochi. În cel de-al doilea an de ucenicie își cumpără o gambă și să pară mai înalt. Nu și dădea seama că era caragios. So fotografie chiar la „Pretiner și fu!” și cînd acesta îl rugă să-i prezinte să-l expună fotografia în vitrina. Bhem nu se opuse. Dimpreună: era mîndru că era alipat și și admira fotografia făcută pe un carton gros, de culoarea sepie, sub care fotografii caligrafice amatoriști erau: „Fotografie de rețas”. Doamna Bhem de la „Cîinele Negru”.

După absolvirea generală din 1914 nu mai rămîse în băcănie decît trei ucenici, o călă în vitrină, și

nevasta patronului, o femeie de vreo treizeci și cinci ani, obeză, care abia se putea înghesui pe scaunul de la casă. Din cauza proporțiilor, el nu-l plăcea să poarte rochiile. Dimineața se înfățișa într-un capot înflorat și stătea așa, nemiscată, pînă seara la închidere. Îl plăcea să spună că nu măncînd nimic, ci ciugulește numai. Și într-adevăr ciugulea numai. Dar toată ziua. Astfel, pînă la ora prînzului ciugulea aproape un kilogram de halva și vreo zece cornuri.

Bhem era singurul ucenic intern. Imediat după plecarea patronului pe frontul din Serbia a fost mutat, din camera rezervată personalului, într-o încăpere învecinată cu dormitorul doamnei. Patroana a luat această măsură spunînd că se teme singur pentru prima oară în viața lui, Bhem

și se îmbogățească. Doar doamna Miți învățat acest lucru. Și într-o zi se hotărî: cumpără cu ajutorul unor prieteni cîteva sute de grame de piper și-l ascunse în casă. Seara, după terminarea lucrului, nu se mai gîndea să o pîndească pe doamna Miți ci se ascundea în odăia lui, desfăcea punga cu piper, îl mirosea și-i făcea planuri. Abia aștepta ca patroana să revizuiască prețurile. În zilele acelea era fericit, ca nimeni altul. În noaptea, cînd era convins că nu-l vede nimeni, răturna boabele de piper pe masă și le număra: avea 976 de boabe. O întreaga găve. Îl părea însă rău că nu avea o mie. Hotărî să completeze din băcănie. A doua zi cînd i se pîru că nu-l văzu nimeni fură un pumn de piper. Tot restul timpului pînă la închidere se temu că doamna Miți o să-l caute în buzunare sau că se va da singur de gol plîndu-și mereu prada. Dar nu se înfîpîia nimic. Fericit, seara, puse boabele furate în punga unde ținea restul piperei și se culcă satisfăcut. Dar nu putu să doarmă. Se gîndea mereu la piper, la furtul de peste zi. În cele din urmă își aduse aminte că n-a numărat boabele aduse. S-ar putea chiar să nu fi luat destul ca să completeze pînă la cifra visată. Se sculă repede din pat, sprînce lipă și începu să numere boabele de piper. Erau o mie și o sută douăzeci. Se sperie că luase prea mult și o să fie descoperit. Puse din nou piperei în pungă și tocmai se hotărî să stingă lampa cînd auzi pași. M-o fi pingit doamna Miți! Ascunse punga sub perina tocmai în clipa cînd doamna Miți deschise ua. Bhem se făcu palid la față și bălbăie ceva care adăuna de departe cu un săratelina.

— De ce nu dormi, Bhem?

— Nu-mi se spune, doamnă.

— Nici mie. Nu știu de ce. Se apropie de Bhem și se așeză pe pat.

— M-a rănit că am ascuns piperei sub perina? — Îi trece lui Bhem prin minte și se întreba dacă n-ar fi mai bine să mărturisescă totul cînd ea îl mîngie pe creștet.

— De ce ești sînat?

— E clar că ești sînat! Vrea să-mi prînzescă-tea! Spune cu voce tremurătoare.

— Ziă, doamnă, eu sînt cinstit, și sîntocată n-o-m-am gîndit să vă...

— Vorbește mai încet, Bhem, sau mai bine vreau la mine. De acolo nu se aude nici un zgomot. Se ridică și porți spre camera ei. Bhem o urmă tremurînd din tot corpul.

Doamna Miți se ascunse sub plapuma și-l pînde pe Bhem să se așeze pe pat.

— Îți spuse acum.

— Știi doamnă, zăi cînd a venit femeia aceea să cumpere piper... Nu-mi mai vorbi de băcănie! M-am săturat de ea. Am impresia că e o încheșoare. Zilele se duc, ani se duc și eu stau mereu nemiscată în casă. Azi m-am uitat la tine. Te-am urmărit.

— Tocmai despre asta voiam să vă vorbesc și eu.

— Atunci e foarte bine, răspunse ea și începu să rîdă.

Bhem se fîlțuie.

— Știi, a venit femeia aceea după piper... Ți-am spus să nu mai vorbim despre asta! Tu nu mai ești un copil. Du-te și stinge lampa. Bhem se ridică de pe pat și vru să a-alerga spre comutator, dar se împiedică de știruirea izmenelor și căzu pe covor. Doamna Miți izbucni în râs, apoi după ce Bhem stîmbe lumina îl chemă încet, cu voce sînsă:

— Vîno.

— Nici acum nu s-a terminat! Se dădu din nou spre patul ei, cu mîinile întinse, bijbînd prin întinerie. Doamna Miți îl prinse de braț și-l trase sub plapumą. Pe urmă îl strînsu cu atîta putere că Bhem abia mai putu să respire. Pîn-tec el revărsat și cald, ardea ca un cuplor. Bhem simți un tremur necunoscut pînă atunci și-i ascunse fața între sîniți feeeli.

— Nu dormi decît însepe dimineața și vîsă e ar o pîmîntă pînă cu saci de piper.

În primăvara celui de al doilea an de război, doamna Miți anunță că se mărită cu un căpitan deblotat. Bhem căzu în dizgrație. La început l-au izgonit din camera pe care o ocupa pînă atunci, iar mai trîziu l-au cerut să se mute. Că-

și se îmbogățească. Doar doamna Miți învățat acest lucru. Și într-o zi se hotărî: cumpără cu ajutorul unor prieteni cîteva sute de grame de piper și-l ascunse în casă. Seara, după terminarea lucrului, nu se mai gîndea să o pîndească pe doamna Miți ci se ascundea în odăia lui, desfăcea punga cu piper, îl mirosea și-i făcea planuri. Abia aștepta ca patroana să revizuiască prețurile. În zilele acelea era fericit, ca nimeni altul. În noaptea, cînd era convins că nu-l vede nimeni, răturna boabele de piper pe masă și le număra: avea 976 de boabe. O întreaga găve. Îl părea însă rău că nu avea o mie. Hotărî să completeze din băcănie. A doua zi cînd i se pîru că nu-l văzu nimeni fură un pumn de piper. Tot restul timpului pînă la închidere se temu că doamna Miți o să-l caute în buzunare sau că se va da singur de gol plîndu-și mereu prada. Dar nu se înfîpîia nimic. Fericit, seara, puse boabele furate în punga unde ținea restul piperei și se culcă satisfăcut. Dar nu putu să doarmă. Se gîndea mereu la piper, la furtul de peste zi. În cele din urmă își aduse aminte că n-a numărat boabele aduse. S-ar putea chiar să nu fi luat destul ca să completeze pînă la cifra visată. Se sculă repede din pat, sprînce lipă și începu să numere boabele de piper. Erau o mie și o sută douăzeci. Se sperie că luase prea mult și o să fie descoperit. Puse din nou piperei în pungă și tocmai se hotărî să stingă lampa cînd auzi pași. M-o fi pingit doamna Miți! Ascunse punga sub perina tocmai în clipa cînd doamna Miți deschise ua. Bhem se făcu palid la față și bălbăie ceva care adăuna de departe cu un săratelina.

— De ce nu dormi, Bhem?

— Nu-mi se spune, doamnă.

— Nici mie. Nu știu de ce. Se apropie de Bhem și se așeză pe pat.

— M-a rănit că am ascuns piperei sub perina? — Îi trece lui Bhem prin minte și se întreba dacă n-ar fi mai bine să mărturisescă totul cînd ea îl mîngie pe creștet.

— De ce ești sînat?

— E clar că ești sînat! Vrea să-mi prînzescă-tea! Spune cu voce tremurătoare.

— Ziă, doamnă, eu sînt cinstit, și sîntocată n-o-m-am gîndit să vă...

— Vorbește mai încet, Bhem, sau mai bine vreau la mine. De acolo nu se aude nici un zgomot. Se ridică și porți spre camera ei. Bhem o urmă tremurînd din tot corpul.

Doamna Miți se ascunse sub plapuma și-l pînde pe Bhem să se așeze pe pat.

— Îți spuse acum.

— Știi doamnă, zăi cînd a venit femeia aceea să cumpere piper... Nu-mi mai vorbi de băcănie! M-am săturat de ea. Am impresia că e o încheșoare. Zilele se duc, ani se duc și eu stau mereu nemiscată în casă. Azi m-am uitat la tine. Te-am urmărit.

— Tocmai despre asta voiam să vă vorbesc și eu.

— Atunci e foarte bine, răspunse ea și începu să rîdă.

Bhem se fîlțuie.

— Știi, a venit femeia aceea după piper... Ți-am spus să nu mai vorbim despre asta! Tu nu mai ești un copil. Du-te și stinge lampa. Bhem se ridică de pe pat și vru să a-alerga spre comutator, dar se împiedică de știruirea izmenelor și căzu pe covor. Doamna Miți izbucni în râs, apoi după ce Bhem stîmbe lumina îl chemă încet, cu voce sînsă:

— Vîno.

— Nici acum nu s-a terminat! Se dădu din nou spre patul ei, cu mîinile întinse, bijbînd prin întinerie. Doamna Miți îl prinse de braț și-l trase sub plapumą. Pe urmă îl strînsu cu atîta putere că Bhem abia mai putu să respire. Pîn-tec el revărsat și cald, ardea ca un cuplor. Bhem simți un tremur necunoscut pînă atunci și-i ascunse fața între sîniți feeeli.

— Nu dormi decît însepe dimineața și vîsă e ar o pîmîntă pînă cu saci de piper.

În primăvara celui de al doilea an de război, doamna Miți anunță că se mărită cu un căpitan deblotat. Bhem căzu în dizgrație. La început l-au izgonit din camera pe care o ocupa pînă atunci, iar mai trîziu l-au cerut să se mute. Că-

pitanul se dovedi o fire energică și preluă toate grijile băcăniei. El deschidea, și tot el trăgea seara obloanele vitrinelor. În pînă nu mai avea nimeni acces. El drămuia măruri și tot el făcea prețurile. Bhem îl url din clipa cînd l-a cunoscut. Uneori, pe ascuns, cînd căpitanul lipsea din prăvălie, căuta privirile doamnei Miți, dar ea, fericită în noua căsătorie, nici nu-l băga în seamă. Bhem umbra posomorît devenise ștos ca în primele zile de ucenicie. Totuși avu o satisfacție. În noua lui locuință putea să răsfire boabele de piper în voie; nu-l deranja nimeni. Putea să le numere, să le potrivească în gramezi, să le sorteze după mărime și culoare. Într-una din asemenea nopți îi veni ideea să mai fure piper. Nu mult ca

pitanul se dovedi o fire energică și preluă toate grijile băcăniei. El deschidea, și tot el trăgea seara obloanele vitrinelor. În pînă nu mai avea nimeni acces. El drămuia măruri și tot el făcea prețurile. Bhem îl url din clipa cînd l-a cunoscut. Uneori, pe ascuns, cînd căpitanul lipsea din prăvălie, căuta privirile doamnei Miți, dar ea, fericită în noua căsătorie, nici nu-l băga în seamă. Bhem umbra posomorît devenise ștos ca în primele zile de ucenicie. Totuși avu o satisfacție. În noua lui locuință putea să răsfire boabele de piper în voie; nu-l deranja nimeni. Putea să le numere, să le potrivească în gramezi, să le sorteze după mărime și culoare. Într-una din asemenea nopți îi veni ideea să mai fure piper. Nu mult ca

pitanul se dovedi o fire energică și preluă toate grijile băcăniei. El deschidea, și tot el trăgea seara obloanele vitrinelor. În pînă nu mai avea nimeni acces. El drămuia măruri și tot el făcea prețurile. Bhem îl url din clipa cînd l-a cunoscut. Uneori, pe ascuns, cînd căpitanul lipsea din prăvălie, căuta privirile doamnei Miți, dar ea, fericită în noua căsătorie, nici nu-l băga în seamă. Bhem umbra posomorît devenise ștos ca în primele zile de ucenicie. Totuși avu o satisfacție. În noua lui locuință putea să răsfire boabele de piper în voie; nu-l deranja nimeni. Putea să le numere, să le potrivească în gramezi, să le sorteze după mărime și culoare. Într-una din asemenea nopți îi veni ideea să mai fure piper. Nu mult ca

pitanul se dovedi o fire energică și preluă toate grijile băcăniei. El deschidea, și tot el trăgea seara obloanele vitrinelor. În pînă nu mai avea nimeni acces. El drămuia măruri și tot el făcea prețurile. Bhem îl url din clipa cînd l-a cunoscut. Uneori, pe ascuns, cînd căpitanul lipsea din prăvălie, căuta privirile doamnei Miți, dar ea, fericită în noua căsătorie, nici nu-l băga în seamă. Bhem umbra posomorît devenise ștos ca în primele zile de ucenicie. Totuși avu o satisfacție. În noua lui locuință putea să răsfire boabele de piper în voie; nu-l deranja nimeni. Putea să le numere, să le potrivească în gramezi, să le sorteze după mărime și culoare. Într-una din asemenea nopți îi veni ideea să mai fure piper. Nu mult ca

pitanul se dovedi o fire energică și preluă toate grijile băcăniei. El deschidea, și tot el trăgea seara obloanele vitrinelor. În pînă nu mai avea nimeni acces. El drămuia măruri și tot el făcea prețurile. Bhem îl url din clipa cînd l-a cunoscut. Uneori, pe ascuns, cînd căpitanul lipsea din prăvălie, căuta privirile doamnei Miți, dar ea, fericită în noua căsătorie, nici nu-l băga în seamă. Bhem umbra posomorît devenise ștos ca în primele zile de ucenicie. Totuși avu o satisfacție. În noua lui locuință putea să răsfire boabele de piper în voie; nu-l deranja nimeni. Putea să le numere, să le potrivească în gramezi, să le sorteze după mărime și culoare. Într-una din asemenea nopți îi veni ideea să mai fure piper. Nu mult ca

pitanul se dovedi o fire energică și preluă toate grijile băcăniei. El deschidea, și tot el trăgea seara obloanele vitrinelor. În pînă nu mai avea nimeni acces. El drămuia măruri și tot el făcea prețurile. Bhem îl url din clipa cînd l-a cunoscut. Uneori, pe ascuns, cînd căpitanul lipsea din prăvălie, căuta privirile doamnei Miți, dar ea, fericită în noua căsătorie, nici nu-l băga în seamă. Bhem umbra posomorît devenise ștos ca în primele zile de ucenicie. Totuși avu o satisfacție. În noua lui locuință putea să răsfire boabele de piper în voie; nu-l deranja nimeni. Putea să le numere, să le potrivească în gramezi, să le sorteze după mărime și culoare. Într-una din asemenea nopți îi veni ideea să mai fure piper. Nu mult ca

pitanul se dovedi o fire energică și preluă toate grijile băcăniei. El deschidea, și tot el trăgea seara obloanele vitrinelor. În pînă nu mai avea nimeni acces. El drămuia măruri și tot el făcea prețurile. Bhem îl url din clipa cînd l-a cunoscut. Uneori, pe ascuns, cînd căpitanul lipsea din prăvălie, căuta privirile doamnei Miți, dar ea, fericită în noua căsătorie, nici nu-l băga în seamă. Bhem umbra posomorît devenise ștos ca în primele zile de ucenicie. Totuși avu o satisfacție. În noua lui locuință putea să răsfire boabele de piper în voie; nu-l deranja nimeni. Putea să le numere, să le potrivească în gramezi, să le sorteze după mărime și culoare. Într-una din asemenea nopți îi veni ideea să mai fure piper. Nu mult ca

pitanul se dovedi o fire energică și preluă toate grijile băcăniei. El deschidea, și tot el trăgea seara obloanele vitrinelor. În pînă nu mai avea nimeni acces. El drămuia măruri și tot el făcea prețurile. Bhem îl url din clipa cînd l-a cunoscut. Uneori, pe ascuns, cînd căpitanul lipsea din prăvălie, căuta privirile doamnei Miți, dar ea, fericită în noua căsătorie, nici nu-l băga în seamă. Bhem umbra posomorît devenise ștos ca în primele zile de ucenicie. Totuși avu o satisfacție. În noua lui locuință putea să răsfire boabele de piper în voie; nu-l deranja nimeni. Putea să le numere, să le potrivească în gramezi, să le sorteze după mărime și culoare. Într-una din asemenea nopți îi veni ideea să mai fure piper. Nu mult ca

pitanul se dovedi o fire energică și preluă toate grijile băcăniei. El deschidea, și tot el trăgea seara obloanele vitrinelor. În pînă nu mai avea nimeni acces. El drămuia măruri și tot el făcea prețurile. Bhem îl url din clipa cînd l-a cunoscut. Uneori, pe ascuns, cînd căpitanul lipsea din prăvălie, căuta privirile doamnei Miți, dar ea, fericită în noua căsătorie, nici nu-l băga în seamă. Bhem umbra posomorît devenise ștos ca în primele zile de ucenicie. Totuși avu o satisfacție. În noua lui locuință putea să răsfire boabele de piper în voie; nu-l deranja nimeni. Putea să le numere, să le potrivească în gramezi, să le sorteze după mărime și culoare. Într-una din asemenea nopți îi veni ideea să mai fure piper. Nu mult ca

pitanul se

ANCA

În acel miez de noapte, pe drumul coborât și singuratic, caporalul călca agale cu pașii săi...

de Anca Ștefănescu

— Mă duc după ea la moară, zise el cu îngrijorare. Ce-o face ea singură pe acolo pe vremea asta? I-o înțelegi, sărăcuță!...

— Ce-i mâna? — Ce să fie? A venit Neță, aia e! Pentru o clipă, Anca încrânceni și ochii i se mârșă de spaimă...

— Cu cine ai dumneață trebuință? — Întreba bătrîna soacră și înălță lampa să-i vadă mai bine pe cel care sălta în prag...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

precum și ea fericirii amîndurora. Cum m-ai luat mințile! — Se ridică deodată în picioare, își șterse lacrimile de dosul palmei...

— Ce-i mâna? — Ce să fie? A venit Neță, aia e! Pentru o clipă, Anca încrânceni și ochii i se mârșă de spaimă...

— Cu cine ai dumneață trebuință? — Întreba bătrîna soacră și înălță lampa să-i vadă mai bine pe cel care sălta în prag...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

La 60 de ani de la moartea scriitorului Ion Ghica și cultul prieteniei

Generația lui Caragiale nu își putea face o idee justă despre Ion Ghica, de mai multe ori ministrul și prim-ministrul, fost director general al teatrelor și mulți ani ministrul Jării la Londra...

— Cu cine ai dumneață trebuință? — Întreba bătrîna soacră și înălță lampa să-i vadă mai bine pe cel care sălta în prag...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

de Ion Ghica

NAȘTERE

Una sfîntă, imensă ea apele Volgăi, era unii mare popor asuprit s-a făcut om...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

— Nău! — Dar ea unde-i? — A plecat asară la moară la Vînj, răspunde bătrîna și făcându-l să se ducă să se culce...

Scrisoare din Kiev

Redacția noastră a primit următoarea scrisoare din Kiev: STIMATĂ REDACȚIE! Am citit, plăcut surprins, în unul din numerele din urmă ale...

Congresul compozitorilor sovietici

S-a încheiat, după opt zile de lucrări și dezbateri, cel de al doilea congres al compozitorilor sovietici. Din lucrările congresului s-au desprins o efervescentă ideologică vie, cântări creatorilor...

de Matei Iliescu

Un roman al lui Vasili Grossman

„Pentru o cârmă dreaptă” fiind să fie o amplă cronică a bătăliei Stalin-gradului, care să ilustreze resursele eroismului oamenilor sovietici în lupta împotriva fascismului. Se perindă zeci de personaje, fiecare cu o biografie vastă, care se complica prin interfețele bogate. Se descriu minunile operațiunii militare, pregătirile tactice, controversele aprinse în statele majore. Ideologic și temperamental, scriitorul domină calm agramerajă și chiar incandescenta evenimentelor. Din mai multe puncte de vedere ne regăsim aici tradiția consacrată în ultimul secol în romanul realist despre război. Ravagiile conflictelor armate erau judecate acolo în perspectiva eroului, unui instrument într-o mașinărie neînțeleasă, copleșit de groază și hazard, participând învințitor la acte de mare viteză, fără a fi conștient de ele. Eroul, dac nu chiar fabricile din Donogo în bătălia de la Waterloo unde se perishează vol romanticismul, era cel puțin, culegând exemplul din literatura noastră, Ștefan Gheorghiu din „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” care trăiește într-adevăr drama confruntării cu ororile. Straniile înfățișări ale absurdului, înțelegerea fără orizont, lipsa compensațiilor în crizele de disperare, se contopeau în imaginea omului singular, derutat și înghițit în fața unei forțe arbitrate dezajutate. În romanul lui Grossman, lava evenimentelor fierbinte, dezordonată, este înfrântă în revărsare, dirijată sistematic, distribuită în compartimente și clasificată atent. Deosebirea nu este altă de concepție, ci de formulă artistică. Autorul îmbrățișează întreaga privilegiu, fixează războiul reliefu esențial, expune observațiile într-o ierarhie judicioasă. De aci intrăm clară a modelelor principale ale războiului, a cauzelor retragerii, a resorturilor de regenerare. De aci cuprinderea categoriilor sociale diferite, cu reacțiile lor caracteristice, evidențind preocuparea de a alcătui o frescă impunătoare și pină în detaliu vizual.

De ce ne efectuăm atunci o analiză riguroasă a caracterelor și a situațiilor, în concordanță cu a maniera de creație a scriitorului? Cerem permisiunea cititorului de a abandona cercetarea consacrată. În primul rând, oel peste oel sute de pagini, apărute în românește încheie abia primul volum și nu oleră deci indicii sigure pentru desinul fiecărui erou principal, caracterizarea lui sintetică fiind prematură. Apoi, ne lășăm atrași de tentația descoperirii unor disproporții curioase, de mare efect artistic, în peisajul dispus migălos. Ne propunem să selectăm din construcția armonioasă tocmai viziunile de simbol, contururile alegorice. Se pare că ne înținem cu intenții premeditate ale scriitorului. Romanul excelează prin senzațional, înfățișând în narațiunea individualizată, concretă, care devin reprezentative la esență. Nu mai interesează numele eroilor, portretele și anecdoticele biografice, introducere în ambianță, copioasă în informații. Rămâne numai sensul fundamental, restrâns la maximum, gestul elementar, care fixează o atitudine. Este interesant că totul e înglobat în cea mai minuoasă relație. În cadena agale, în succesiunea logică și precisă de scene iradiale se pot distinge doar dintr-un anumit unghi, de unde lumina și umbra se aliniată altele. Să încercăm exemplificarea aserțiunilor (intimpinând probabil exclamația de astă dată integral ironică: „Iată, și criticul are fantezie!”).

Prinul volum repetă insistenț, ca o obsesie, imaginea retragerii. Sălbăticia teutonă pingărină o lume elidictă cu jertle de neuitat. La început puterea dumșmanului este considerabil superioară și de ceea romanul aduce frecvent tabloul convoluției de refugiați în căutare de adăpost, ai siriurilor de ostași în dislocări defensive. Fete supte, mohorite, o liniste aspră, fără zămbe și conținu, marșul monoton și febril totodată. De unde alita tenacitate?

Trebua un efort neșus de obositor ca să-și smulgi cizma din năpăol, să ridici piciorul și să faci un pas, apoi să-ți ridici din nou. Ploaia se cernea mărunț și grea ca plumbul. Boneta îmbibată de apă era tare ca o casă de metal. Mantaua udă te trăgea spre pământ. Vreascu strâns pentru foc devenea de pstră, iar fumul dens și umed, amestecat cu o ceață tot atât de deasă și ceușie, se așterna greoi la suprafața pământului. O greutate imensă încovala multimea care-și lăsa pământurile, casele, anii tinerții.

Impresia dominantă rămâne aceea a gravității. Oamenii simt gravitatea istoriei. S-a răvășit o viață pe care o ridicaseră pentru a dura, primenită cu fiecare generație. Încercarea înfiorătoare i-a despuiat de confort, de inuții, chiar de cotidian, sau le-a așezat pe toate pe o altă perspectivă. Dispar convenții, relații intermediare în contactul omului cu marile probleme ale conștiinței și iată dilemele responsabilității în ceasul de răscruce. Apropoarea morții, patria, patria în sensul ei profund, elementar, în primejdie, familia și dragostea, colectivul socialist, amenințate de cotronirea fascistă, cel mai barbar înamic al omului. Povara răspunderii elimină acum toate subterfugurile, datinine, prejudecățile, și te obligă să verifici idealul comunismului, să răspunzi fără crutare dacă trăiești conform acestor aspirații, identificându-te cu efortul suprem al patriei, acceptând austeritatea impusă de urgențe.

Spre răsărit se îndrepta coloana de mașini și trenuri regimantare trase de cai. Râniți cu bandaje frașuite, du-

cind cile o cană sau o cutie goală de conserve. Pe drumul acesta omul nu simțea nevoia să alba bunuri personale; îi trebuiau doar o pline, o cană cu apă, tutun și chibrituri, altceva nu ar fi folosit la nimic.

Tristețea înăbușă deocamdată convingerea cumpetei revanșe. Dar speranța mijește, se așteaptă semnele, oricât de infime, care să prevestească „întoarcerea”. Fiecare gest de înălțare electricizăază, însușă o mare încordare, desoperă energia năvalnică totopții în masă.

La ponton, aglomerația era maximă și un tinar locotenent exasperat de nesfârșita coloană, striga răgușit pentru a păstra ordinea. Avioanele nemțești bombardau cu insistență tocmai locul de trecere. Mașina lui Krinov pornea însă în direcție opusă. Mergea spre apus, spre front. Locotenentul, înnebunit de vriet, de strigăte și oboselă, deveni dintr-o dată atent și binevoitor, șoferii zgometoși, care pină atunci depuneau risipă de efort, ca să scape de podul blestemat, despica acum un drum cu anumită elavie mașinii care înainta în sens contrar. În multitudine în retragere, licarea setea de ofensivă.

Năzuți să obțineți o viziune exactă asupra stării de spirit a poporului? Exactitatea va reieși din conturul nedefinit, având, reus la esență — răspondere parca scriitorului. Exactitatea — care trebuie omului interesat de soarta luptei și nu de toate detaliile — va reieși din liniile mișcărilor colective, din zbuciumul dindărului aparentei amorie.

Pe malul ripos al Volgăi ostaii coborau, așezându-se pe nisipul prin

comorile pierdute din perspectiva mărunț.

Plecarea la război. Soful îndeplinește treburile zilnice ale gospodăriei, dar gesturile stereotipe anunță ceva implacabil, gesturi care se fac pentru ultima oară. Decorul familiar capătă dintr-o dată un contur nefiresc, privi de la o nouă altitudine. Ochii simțeau și veselii al copilului îi învâluie cu o privire neînțînă, iar glasul lui de omuleț care n-a roșit încă o vorbă urtă, n-a fumat nici o țigară și n-a băut o picătură de vin îi întreabă: — „Tăticule, e adevărat că mine te duci la război?” Eroul, însășișit de crunte lovituri, simte cum ochii i se împănienesc.

Rezistă dragostea apropierii morții, amenințării care plutește peste reidrași? Verificarea străpunge vechi nerții, consfințește legăminte trairnice, acordă o mare însemnătate demnității în raporturile umane.

Sub presiunea morții, viața continuă însă cu legile ei milenare. Umanitatea nu poate fi ostracizată de cruzimea fascisă.

O întinire în Stalingradul pre-agătit de asediu. O față se plimba cu un colonel înalt, solid, maiestuos. Ea bănuia dragostea lui și de aceea simțea o neliniște plină de tristețe, prevăzând că în curind el va curma viața, va tuși sec, se va întoarce spre ea și-i va spune cu un glas pierdut: „Te iubesc”. Ea va trebui să-i pună mina pe umăr și să-i explice, cufind să-l convingă: „Te rog nu spune asta, nu trebuie să vorbim despre așa ceva”. Dar colonelul nu pronunța cuvintele așteptate, ci-l descria politicos și documentat tactica militară. Subit, fața se infurie, jignită de indiferența lui, uită de dialogul închipuit și-i declară mihnită că dragostea contemporană nu seamănă cu marile iubiri romantice, că oamenii de azi au pierdut capacitatea de a se abandona pasiunilor oarbe și că prozaismul victoriei înecă frumosul. Bărbatul ascultă buimăcit mustrarea fetei, pe care el o adora disperat.

Fiecare om sovietic se desparte de ființe dragi, pierderi de neconsolat. Cătrăriele nu indică însă năruirea internă. Sufletele pe care le credeai inoportabile, nu decimează. Durerile forțuică suletete, modifică mentalitatea, dovodind mai răscolor adevărului cauzei revoluționare.

Victor Pavlovici Ștrum primi caietul de însemnări al mamei sale, care cuprindea gândurile adresate fiului din prima zi a războiului și pină în ziua morții ei în Ghetto-ul evreiesc. Ștrum petrecu întreaga noapte în creștin, pierzind marea timpului. Dimineața, după ce se lăptose începuse să se grăte deasupra brazului de lingă gard și întreaga gradină era stropită cu rouă. Victor Pavlovici se îndreptă spre o glândă, așteptându-se să vadă o față suptă, cu buzele tremurătoare. Chipul lui era însă neschimbat. Spuse cu glas tare: „—Astă-i tot!”. I se făcuse foame. Rupse o bucată de piine și începu să mesteca agale, privind fix un capăt de apă trandafirice ce atrina de colțul plăpiumii. „Ai zice că îl leagăni lumina soarelui”, își spusse el.

Viața nu-i permite să se supună durerii. Datoria îi impune să trăiești, să probezi în aceste împrejurări cum înțelegi comunismul. Există un resort învințibil care va transforma retrăgerea durerioasă într-o violentă contraofensivă a răzburării — susține scriitorul prin complexa arhitectură a primului volum.

Scenele răzlețe exprimă — credem — un stil caracteristic. Autorul urmărește atmosfera în notele generale, creind impresia de monolit, de omogen. Simbolul nu se realizează prin hiperbole sau proiectii gigantice ci, împintat în accidental, el pare mai mult involuntar. Grandioarea în simplitate se obține prin alăturări neașteptate, încercate cu sensuri de largă generalizare. Eroismul popoarelor sovietice găsește astfel o originală formă de expresie.

S. Damlan

Săptămîna CĂLĂTORIA reginei Elisabeta

În decursul celor 14 secole de când există monarhia engleză, vizitele regale peste hotare au fost întotdeauna rare. Familii domnitoare era mai curioz obișnuită să acorde din când în când cu zglicărie pasapoartele vizitatorilor, a jabolilor din coloni și capetelor încoronate din Europa privilegiului de a avea acces la unul din numărăsele castele ale curții regale engleze.

În legătură cu eroiului, cu euheta severă care este încă păstrată de actuala regină a Angliei, Elisabeta, care se dorește următoarea anecdota Odată, când era încă prințesa, tatăl ei, regele George, se îmbolnăvise. Că ocazia unui scurt tain, un invitat a întrebat-o: Tatăl dumneavoastră se simte mai bine? Oțenă, victoarea regină a Angliei a răspuns imediat camera. Motivul? Invitatul ignisne grav onoarea familiei regale spunând: Tatăl dumneavoastră în loc de „Majestătea sa”.

Cum se explică atunci că tot regina Elisabeta a Angliei, încalcând uzanțele tradiționale ale familiei sale auguste, va trebui să viziteze în curind S.U.A.? Pe buna dreptate, un deputat britanic în Anglia, invocând mândria britanică de altă dată, se întreabă: de ce nu sosește președintele Eisenhower în Anglia? Căzarea, amantii protocolului, sensibilizează diverse cercuri politice. Unii reprezentanți ai păturii conducătoare din Anglia își amintesc de astaziunea S.U.A. în problema Orientului Mijlociu pe care o califică ca „trădare monstruoasă a încrederea și prieteniei”. Susținerea americanilor, moștenitori cu acte false ai imperiului britanic, își exprimă neîncrederea în fața deșertății și în neîncrederea în așternutul din Anglia.

„Les affaires sont des affaires”. Storcind ultimele lacrimi de umilință din partea jecului, britanicii au început să nu se îndoiescă. Mândrul imperiu colonial de altă dată, care număra înca în 1939 363 milioane de oameni, are acum numai 30 milioane și va fi redus în 1953 numai la 20 milioane. Marea Britanie devine în prezent un mic stat european. După cum va dați bine seama, în asemenea cazuri se creează un vid psihic și se începe să se gândească prietenii devotați care sânt gata, cu riscul vieții, să intre și să ocupe vidul.

Anglia a devenit o biată însă micuță țară de vânătorii în fața armelor americane. Și în asemenea situații apar semnele hăjării care sînt gata să se instaleze pe micuța insulă împreună cu niște biete telegrafice pentru a transmite amenințarea care-i pîndește pe sârmanii locuitori.

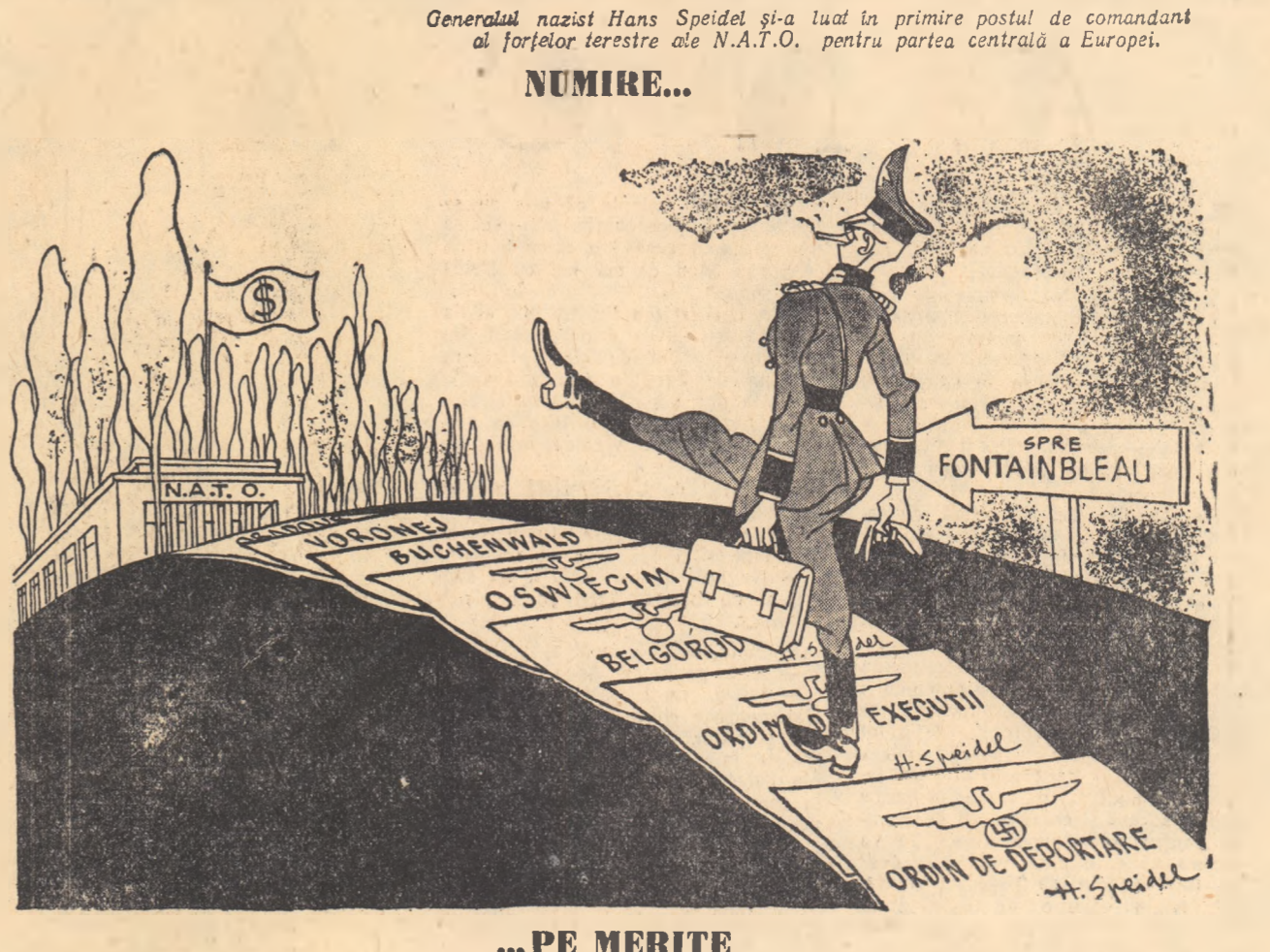
Anglia împorță două treimi din alimentele necesare pentru comunitate, ca pe tabla de șah a lumii, nu mai e decît un pion al strategiei de război a Washingtonului. Gurile rele mai spun că catastrofa economică amenință economia engleză. Gurile rele spun... dar ce nu spun gurile rele?

Adevărul a fost însă reușit în Bermuda. Anglia e liberă, Anglia e independentă, Anglia e severă, Anglia e puternică.

Năvalul deputat conservator se întreda de ce nu urmează Eisenhower Oceanul Atlantic pentru a sosi pe insula britanică. Desigur că nu e ușor să te obliguiești cu glândă că e vizită în S.U.A. a reginei Elisabeta seamănă prea mult cu vechiul obicei al romanilor de a-și sărbători triumful pimbând pe străzile cetății lor pe conducătorii popoarelor subjugate.

Există și ambasadori care nu răstoarnă brusc străvechea etichetă de la curtea reginei Angliei. E adevărat că ei nu provin din ai de-nea stat american, ci din țările înfrînse de vîntăblă structura a Angliei: spiritul lui Shakespeare și Byron, al lui Dickens și Shaw, genul textilștilor din Manchester și nu golanțele care răsună în Cipru, restismul și calmul unei pînze de pace și nu rachetele yanke.

Ion Mihăileanu

...PE MERITE

Desen de ROSS

Soldatul din La Ciotat

de BERTOLT BRECHT

După primul război mondial, în micul port La Ciotat din sudul Franței, participind la o serbare populară cu prilejul lansării unui vapor, văzurăm într-o piață publică monumentul de bronz al unui soldat din armata franceză, în jurul căruia se îmbulzea multimea. Apropiindu-ne, descoperim că e un om viu, care stătea sub soarele arzător de iunie, pe un postament de piatră, nemșcat, îmbrăcat într-o mantă pămîntie, cu casca de oțel pe cap, cu baioneta în mîna. Fața și mîinile îi erau vopsite în culoarea bronzului. Nu mișca nici un mușchi, nici măcar pleoapele nu-i clăpăneau. Pe postament, sprînjit de picioarele sale, era un carton pe care se pteia citi următoarea inscripție:

de BERTOLT BRECHT

„În regimentul... după ce-am fost îngropat de viu în fața Vardunului, am dobîndit aptitudinea neobișnuită de a rămîne total nemșcat și de a mîține astfel oricît de mult ca o statuie. Această artă a mea a fost examinată de mulți profesori și caracterizată ca o boală inexplicabilă. Do-nați, vă rog, unui tată de familie fără slujbă, o mică ofrandă.”

Aruncăm o monedă în farfuria de lingă tăbișii și, clătînd din cap, plecăm mai departe. Ai dicit, mî gîndeam, slă, înarmat pînă în dinții, el, soldatul fără moarte al mulțor mîeni, el, cu care s-a creat istoria, el care a făcut posibilă toate acele acțiuni mărețe ale lui Alexandru, Cezar sau Napoleon, despre care citim în

OMUL STATUIE (HOMME STATUE)

Eu, Charles Louis Franchard, soldat

Oaspeți de peste hotare

BRITAN RUDOLF Critic literar (R. Cehoslovacă)

TOMECEK JAROMIR Scriitor (R. Cehoslovacă) Desene de ROSS

„Nenumărate mtini i-au jesus vestonul, i-au fărut armura, i-au croit cizmele. Nenumărate buzunare, datorită lui, s-au umplut. Urale fără măsură în toate limbile lumii l-au înflăcărat. Nici un Dumnezee care să nu-i fi binecuvîntat. Pe el, care e alins de înfrîntoarea lepră a răbdării, secătuiri de boala fără leac a lipsei de sensibilitate.”

Ne gîndeam: de ce de natură să fi fost acea îngropare căreia îi datorrează boala, teribila și îngrozitoarea boală, atât de umplîtoare?

Oare nu cumva, ne întrebam, să fie totuși vindecabilă?

Nu e mare, dar e mută...

De curind, a apărut al treilea număr al „Scriiturii băneșean”, din cuprinsul căruia ne vom îngădui să ne oprim asupra „miniaturilor”. Marea noastră, aparținînd lui Mircea Șerbănescu. Mai exact, ne vom opri, în numai cîteva cuvinte, asupra înclinației ce o dovedește autorul către analiza, să-l zicem, psihologică.

Eroul poeziei și soldatul Pavel Tîntă și la-cem cunoscută cu el în februarie 1945, cînd e de santinele la poarta principală a prefecturii, de unde trebuie să tragă în comunisți în cazul cînd aceștia vor ataca „pătricia de fară” pe care era pus s-o „apere”.

Șiind din manualul de istorie și din documente cîte, în acea vreme, au existat ostași „sovăielnici” lipsiți de o orizont clar, cum credeți că s-a gîndit M.S. — ne descrie „frămîntările” oasului? Foarte simplu: „Pavel Tîntă a rămas singur... Bate-un gînd de la dreapta. Alături de la stînga. Unul vine dinainte și celălalt de la ceafă”. Zbucium, nu glumă și încă multilateral! Dar substituită la M.S. merge pînă-ntr-acolo încît descoveră alte concretizări ale frămîntării lui Pavel Tîntă: „Parșește să se plîmbe prin fața intrării: trei pași la dreapta, alți trei pași la stînga”. Gîndiți-nă numai: sînt pași comandați de gînduri care au și cile o mișcare de la dreapta la stînga și viceversa.

NOTE ȘI COMENTARIILE

Nici asta n-ar fi nimic, dacă, subtil, M.S. nu ne-ar mai fi pus în fața unui alt interesant fenomen: coloana de marș-jeștanți se revarșă și

„Specificul să fie de vină?” semnat de Lucia Olteanu. De la început autoarea își exprimă intenția de a „angaja o discuție sobră”, scoind în evidență în special lipsurile mari ale literaturii pentru copii din țara noastră, fără să am „arce exorbitante” care „au fost bruscate” de pînăfiele tari ale articolelor, fin să expun părerea unui psiholog, care se bazează pe cercetări întreprinse în domeniul literaturii pentru uture.

bine să ajute scriitorii pentru copii să stea pe propirile lor picioare.

EDITH ROMAN

Nu izbutește

Cronica filmului „Ripa dracului” pe care Lucia Bogdan o seamază în „Munca” nr. 2935, conține păreri prețioase pe care nu le putem trece cu vederea.

După ce ni se arată că filmul a fost realizat „printr-o folosire judicioasă a mijloacelor cinematografice, prin elemente artistice care vădese la regizorul Jean Mihail un dezvoltat simț al măsurii, imaginație și o rodnică colaborare cu operatorii”, sintem informați, în continuare, cu privire la „nepermisa superficialitate” și „artificialitate” a activității regizoare. Așadar, o superficialitate judicioasă, realizată cu mult simț al măsurii. Tocmai această impresie de firesc și aproape (!) cotidian, de măreție provenită din simplitatea vieții de toate zilele, stîrnesc în spectator admirația și stima pentru milele oameni care valorifică prin munca lor una din cele mai de seamă bogății ale țării”. Deci, filmul „Ripa dracului” nu izbuteste încă să înfățișeze, la îndăimeca curenții, munca și viața oamenilor din zilele noastre. „Măreție”, „admirație” — pantru un film care „nu izbuteste”, e prea de tot!

ea „cîte pufin la dreapta, cîte pufin la stînga”... Numai așa, scriind în fugă poți trece cu vederea „micuțimii” cum ar fi de pildă, aceea dacă, în 1945, mai puteau exista soldați care să intre, în cîina în care dumsanii poporului le ordonau să tragă în comunisți, ce fel de uniformă poartă aceștia.

Iată de ce putem conchide că Marea mută, dar e mută, și cînd vorbește totuși, comite indiscricții pe seama autorului ei...

B. DUNAREANU

Fără comentarii

Sub semnătura lui Gh. Florescu, în „Albina” nr. 482/20 martie 1957, la pag. 6, citim: „Colecți-viștii și întovășiiții, aflînd vestea, porniră în zori cu apele și cazma-tele. Alături de soldați, ei lucrau cu mare spor. Cîntau. Fetele mai cu seamă roiau printre oameni și cădeau peste mîini soldaților mai îndrăzneți.”

În peste alte cîteva rînduri (acțiunea se petrece seara, după muncă): „Cîțiva olșteri și chiar soldați din trupă folosiră baia comună, așa de bună după atîta praf”. (!)

Citatele sînt lucuē dintr-un reportaj literar.

B. ANTON

Să rectificăm

În „Viața românească” nr. 11/1956 pag. 208, Lucian Raicu, în articolul „Despre conical în opera lui Gheorghe Brădescu” spune: „Lui E. Lovinescu și cercului „Zburătorul” le aparține meritul de a li descoperit nu fără umire marele talent satiric al lui Gheorghe Brădescu, talent care ar fi rămas altfel în in-

Compartind cele spuse de Ion Raicu cu ceea ce ne spune scriitorul, mărturisim că sintem înclinați a crede pe acesta din urmă: „În lași, în 1918, am publicat schițele într-o broșură, dar cu atîtea greșeli de tipar, că am lăsat toate broșurile tipografice și am luat numai cîteva, pentru reviste și prieteni. Apărea pe atunci revista „Insemnări literare”. Domnul Mihail Sadoveanu e primul care nu numai că a citit toată broșura, așa necesită cum era, dar a și scris o dare de seamă plină de elogii. Cred că a fost un mare curaj din partea d-lui M. Sadoveanu, cînd pe vremea aceea nu mă știa nimeni” (F. Aderca, „De vorbă cu Gheorghe Brădescu”, „Mișcarea literară” 11 aprilie 1925, pag. 1).

ȘERBAN MOȘANDREI

M. L.

În apărarea aventurii

În numărul 11, din 15 martie, al revistei „Con-temporanul”, a văzut lumina tiparului articolul

„Cite pufin la dreapta, cîte pufin la stînga”... Numai așa, scriind în fugă poți trece cu vederea „micuțimii” cum ar fi de pildă, aceea dacă, în 1945, mai puteau exista soldați care să intre, în cîina în care dumsanii poporului le ordonau să tragă în comunisți, ce fel de uniformă poartă aceștia.

Iată de ce putem conchide că Marea mută, dar e mută, și cînd vorbește totuși, comite indiscricții pe seama autorului ei...

B. DUNAREANU

Să rectificăm

În „Viața românească” nr. 11/1956 pag. 208, Lucian Raicu, în articolul „Despre conical în opera lui Gheorghe Brădescu” spune: „Lui E. Lovinescu și cercului „Zburătorul” le aparține meritul de a li descoperit nu fără umire marele talent satiric al lui Gheorghe Brădescu, talent care ar fi rămas altfel în in-

Compartind cele spuse de Ion Raicu cu ceea ce ne spune scriitorul, mărturisim că sintem înclinați a crede pe acesta din urmă: „În lași, în 1918, am publicat schițele într-o broșură, dar cu atîtea greșeli de tipar, că am lăsat toate broșurile tipografice și am luat numai cîteva, pentru reviste și prieteni. Apărea pe atunci revista „Insemnări literare”. Domnul Mihail Sadoveanu e primul care nu numai că a citit toată broșura, așa necesită cum era, dar a și scris o dare de seamă plină de elogii. Cred că a fost un mare curaj din partea d-lui M. Sadoveanu, cînd pe vremea aceea nu mă știa nimeni” (F. Aderca, „De vorbă cu Gheorghe Brădescu”, „Mișcarea literară” 11 aprilie 1925, pag. 1).

Redactor-șef: Zaharia Stancu. Colegiul redacțional: Mihail Beniuc, Marcel Bresiășu, Eusebiu Camilari, Paul Georgescu (redactor-șef adjunct), Eugen Jelebanu, George Macoșescu, Ion Mihăileanu, V. Mindra (redactor-șef adjunct), Mihail Petroveanu (redactor-șef adjunct), Cicerone Theorescu, Ion Vitner.

Redactor-șef: Zaharia Stancu. Colegiul redacțional: Mihail Beniuc, Marcel Bresiășu, Eusebiu Camilari, Paul Georgescu (redactor-șef adjunct), Eugen Jelebanu, George Macoșescu, Ion Mihăileanu, V. Mindra (redactor-șef adjunct), Mihail Petroveanu (redactor-șef adjunct), Cicerone Theorescu, Ion Vitner.

Redactor-șef: Zaharia Stancu. Colegiul redacțional: Mihail Beniuc, Marcel Bresiășu, Eusebiu Camilari, Paul Georgescu (redactor-șef adjunct), Eugen Jelebanu, George Macoșescu, Ion Mihăileanu, V. Mindra (redactor-șef adjunct), Mihail Petroveanu (redactor-șef adjunct), Cicerone Theorescu, Ion Vitner.

Redactor-șef: Zaharia Stancu. Colegiul redacțional: Mihail Beniuc, Marcel Bresiășu, Eusebiu Camilari, Paul Georgescu (redactor-șef adjunct), Eugen Jelebanu, George Macoșescu, Ion Mihăileanu, V. Mindra (redactor-șef adjunct), Mihail Petroveanu (redactor-șef adjunct), Cicerone Theorescu, Ion Vitner.

Redactor-șef: Zaharia Stancu. Colegiul redacțional: Mihail Beniuc, Marcel Bresiășu, Eusebiu Camilari, Paul Georgescu (redactor-șef adjunct), Eugen Jelebanu, George Macoșescu, Ion Mihăileanu, V. Mindra (redactor-șef adjunct), Mihail Petroveanu (redactor-șef adjunct), Cicerone Theorescu, Ion Vitner.